ODPOR VŮČI ZMĚNÁM JAKO VÝZKUMNÝ PROBLÉM

Jiří Mareš

Klíčová slova: odpor vůči změnám, typy změn, jedinec, skupina, důvody odporu, projevy odporu, pozitivní aspekty

Cílem příspěvku je shrnout současné poznatky o zkoumání odporu vůči změnám ve školství na úrovni jedince, skupiny, instituce a resortu.

Protože jde o multidimenzionální a multioborový jev, vychází referát z poznatků pedagogiky, školního managementu, psychologie osobnosti

a sociální psychologie. Odpor vůči změně teoreticky propracovali zejména: Kurt Lewin (1951), Ronald Lippitt et al. (1958) a Everrett Rogers (2003).

Na základě počítačové rešerše jsou analyzovány, utříděny a prezentovány v podobě přehledového referátu: současné obecné poznatky o odporu učitelů vůči strategickým, funkčním či evolučním změnám na úrovni státu, regionu či školy.

Odpor vůči změnám záleží na: typu změny, zvláštnostech prosazovatelů změny, způsobu zavádění změny, zvláštnostech adresátů změny (jedince, učitelského sboru, školy, na stupni školy a typ školy), typech odpůrců změny, použitého projevu odporu vůči změně i na zacílení odporu (na tendenci zabránit změně, tendenci ji odložit, tendenci vyjasnit a zlepšit původní pojetí změny).

Bibliografie

Jost, J.T. (2015). Resistance to change: A social psychological perspective. *Social Research*, 82 (3), 607-636.

Lazarová, B. (2005). Psychologické aspekty profesionálního rozvoje učitelů: rezistence vůči změně. *Pedagogika*, 55 (2), 102-118.

Lewin, K. (1951) *Force Theory in Social Science*. New York, NY: Harper and Row.

Lippitt, R., Watson, J., Westley, B. (1958). *Dynamics of Planned Change*. New York: Harcourt, Brace.

Terhart, E. (2013) Teacher resistance against school reform: reflecting an inconvenient truth. *School Leadership & Management*, 33 (5), 486-500.

Thomas, R., Hardy, C. (2011). Reframing resistance to organizational change. *Scandinavian Journal of Management*, 27, 322-331.

Yilmaz, D., Kiliçoğlu, G. (2013). Resistance to change and ways of reducing resistance in educational organizations. *European Journal of Research on Education*, 1(1), 14-21.